

Міністерство освіти і науки України
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради»

**НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА
ДЛЯ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ:
ФІЛОСОФСЬКО-ТЕОРЕТИЧНІ
КОНТЕКСТИ
ТА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА**

МАТЕРІАЛИ

**II Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

12 грудня 2019 р.

Дніпро

2020

УДК 303
ББК 63.3
Н 53

За редакцією:

ВИСОЦЬКА Ольга Євгенівна, д.філос.н., доц., завідувач кафедри філософії КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР»

Н 53 Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. 12 грудня 2019 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». / Наук. ред. О.Є. Висоцька. - Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. - 376 с.

У збірник вміщено матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції **«Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика»**, що присвячена найбільш важливим управлінським, філософсько-світоглядним, психолого-педагогічним, мистецтвознавчим та культурологічним аспектам неперервної освіти; культуромовній проблематиці в освіті; шляхам формування духовно-ціннісної сфери особистості; напрямкам становлення методологічної культури вчителя Нової української школи. Також представлений досвід закладів вищої, середньої та дошкільної освіти щодо напрямків неперервної освіти для сталого розвитку, презентовано кращі практики упровадження її складових – громадянської освіти; екологічної та енергоефективної освіти; здоров'язберігаючих освітніх технологій, виховної роботи, громадянських ініціатив в інтересах сталого розвитку.

Рекомендовано для науково-педагогічних та педагогічних працівників вищої і післядипломної освіти, керівників закладів середньої та дошкільної освіти, працівників методичних служб, вихователів, вчителів, докторантів, аспірантів, студентів.

© Колектив авторів, 2020
© ДАНО, 2020

Універсального Закону Сохранения Энергии.

Универсальный Закон Природной Целесообразности говорить нам о том, что правильные процессы - это те процессы, которые способствуют развитию, росту всех его составляющих. Этот Закон тесно переплетается с универсальным Законом Золотого Сечения, который говорит о балансе сил в процессах. Нужно отметить, что искусство создавать правильные процессы и состоит в том, чтобы, в первую очередь сохранять баланс между силами разрушения и силами созидания. Если разрушающая сила будет слишком велика, то процесс превращается в негативный, неправильный, природно-нецелесообразный, а вот когда этого разрушения ровно столько, сколько необходимо, вот тогда можно говорить о правильном деле, о процессе, несущем в себе созидание. Этому искусству надо учиться, прежде всего, у природы.

Таким образом, все Универсальные Законы - это единый, целостный, самодостаточный механизм, по которому и происходят все процессы в нашем мире. И все разновидности Универсальных Законов - это лишь грани, аспекты единого целого.

Список використаних джерел

1. Воробьев Н.Н. Числа Фибоначчи. М.: Наука, 1984. 2. Стахов А.П. Коды золотой пропорции. М.: Радио и связь, 1984. 3. Grzedzielski Jan. Energetycno-geometryczny kod Przyrody. Warszawa: Warszawskie centrum studenckiego ruchu naukowego, 1986 (in Polen). 4. Коробко В.И. Золотая пропорция и проблемы гармонии систем. М.: Изд-во Ассоциации строительных вузов стран СНГ, 1998.

Шепеленко Т. В.

к. н. з фіз. виховання і спорту, завідувач кафедри фізичного виховання та спорту
Українського державного університету залізничного транспорту

Лозенко Н. М.

викладач кафедри спортивного вдосконалення
НТУ «КПІ» імені Ігоря Сікорського

ВИХОВАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Місія вищої освіти високого рівня - забезпечити «чесний пошук та розповсюдження знань» [4]. Викладачі вишів повинні демонструвати таку поведінку, яка відповідає у всіх своїх взаємодіях зі студентами, колегами в університеті та представниками більш широкого кола місії освіти.

Студенти вишів повинні розглядати своє членство в академічному співтоваристві як обставину, яка потребує від них демонстрації прихильності до «чесного і відкритого ...пошуку знань», що відповідає «академічній доброчесності», а саме у всіх своїх взаємодіях з науково-педагогічним складом, а також з функціонально не академічним персоналом, колегами з навчальної діяльності вести себе у відповідності з вище вказаною місією [4].

Етична поведінка всіх учасників освітнього процесу складається з етичних принципів, а саме чесність, порядність, правдивість, прозорість, повага, довіра, справедливість, рівність, розвиток особистості, якісна освіта та ін.

Кожен розуміє поняття «доброчесність» по-своєму. Ще давньогрецькі вчені і філософи Аристотель і Сократ вважали, що найважливішими для кожної людини є чесність, розсудливість, порядність та справедливість. Якщо

розглянути складові поняття «доброчесність», то це - добро і чесність, що є обов'язковими елементами високоморальної людини [1, с. 13].

Доброчесність - це бажання робити якісь вчинки на користь інших людей, задля суспільства. Доброчесна людина керується не своїми власними благами і вигодами, а підпорядковується гуманності і порядності.

Невизначеність соціально-економічних умов та ідеологічних ставлень, вплив агресивного зовнішнього середовища при практично повному нівелюванні державної системи виховання призвело в останні десятиріччя до розповсюдження девіантної поведінки, зниженню духовності та втраті позитивних ідеалів у молоді.

У зв'язку з цим однією з важливіших проблем вітчизняного виховання є відродження системи традиційних духовних цінностей (громадянськість, моральність, доброчесність та ін.) та інтеграція їх з корпоративними цінностями, що дозволить майбутньому поколінню України бути визнаними на міжнародній арені.

У ситуації, що склалася, саме ідеали спорту як національної ідеї, можуть допомогти вийти з духовної кризи. Не є таємницею, що саме почуття патріотизму, гордість за свою країну об'єднує українців у єдиному для всіх пориві під час підтримки національних збірних команд на світовій арені.

У даному контексті фізкультурно-спортивна діяльність володіє міцним духовним потенціалом для формування у молоді еталонних моделей поведінки (комунікабельність, патріотизм, доброчесність та ін.) через висвітлення у засобах масової інформації біографічних відомостей, спортивних та життєвих досягнень еліти національного спорту, популяризації «Правил чесної гри», кодексів командно-спортивної етики та гідності, а також розширення можливостей для організації дозвілля дітей, молоді на основі занять масовим спортом.

У теперішній час все більш чітко усвідомлюється, що майбутнє людства залежить від ефективності освіти. Фізичне виховання як сфера педагогічної діяльності закликає передавати і створювати цінності фізичної культури, володіє міцним потенціалом всебічно розвинутої людини, який цілком реалізується на практиці.

Спорт як соціокультурний феномен уявляє собою не тільки фізичну активність, але й сукупність духовних якостей та інтелектуальних здібностей людини. Історики античних Олімпійських ігор думають, що у ті часи для позначення того, що відтепер має назву «чесна гра», використовувався термін «арете», що позначає поєднання войовничості з чесністю.

У перший день античних Олімпійських ігор проводилися релігійні церемонії, учасники змагань у статуї Зевса надавали клятву: «Підтверджую перед Зевсом, що тренувався, як того вимагають традиції великого свята. Присягаюсь в тому, що для досягнення перемоги не вживатиму неправильних прийомів». За порядком на Олімпійських іграх слідували судді і розпорядники ігор, які теж надавали клятву: «Присягаюсь, що буду виносити свої рішення чесно і непідкупно».

Першим атлетом-олімпійцем, який порушив ці правила, був боєць Європол: на іграх 388 р. до н.е. він підкупив трьох суперників. Така поведінка каралася своєрідним штрафом: за рахунок винного перед входом на античний стадіон ставили бронзову статую Зевса, на п'єдесталі якої висікалося ім'я не тільки

винного, але й його батьків, назва міста, з якого був спортсмен [2, с. 11].

П'єр де Кубертен, ініціатор відродження букви і духу давньогрецьких Олімпійських змагань, Президент Міжнародного олімпійського комітету (1896-1916, 1919-1925 р.р.), в своїй «Оді спорту» написав: «Перемога тричі солодша, яка здобута у благородній, чесній грі» [3].

У змісті діяльності викладача суттєву роль відіграє процес формування духовно-моральних цінностей у студентів, що відповідають сучасним вимогам моралі, освіти і виховання у цілому. У викладача є один інструмент, за допомогою якого він може здійснити це формування - це дисципліна, яку він викладає. Фізична культура як ніяка інша сфера культури містить найбільший потенціал створення особистості, яка уявляє собою єдність тілесного і духовно-морального.

*Фізичний розвиток - процес,
Що в парі з кодексом моралі,
З ім'ям прекрасним - Спорт - прогрес
Виводить нас у нові далі [3].*

Доброчесність є мірилом внутрішньої культури людини. Дотримання принципів етичної поведінки кожен повинний починати з себе.

Список використаних джерел

1.Брославська Г.М. Доброчесність повинна бути у всьому. Академічна доброчесність: виклики сучасності : зб. наук. есе учасників наук. стажування для освітян, Польща, м. Варшава, 01-13жовт. 2018 р. Варшава, 2018. С. 13 -17. 2. Дергунов О.В. Духовно-нравственные ценности детерминанты спорта известия саратовского университета. 2009. Т. 9. Сер. Философия. Психология. Педагогика. Вып. 3. С. 9 -12. 3. П. Кубертен Ода спорту. URL: <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=6177> (дата звернення 27.11.2019). 4. Фундаментальні цінності академічної доброчесності: переклад за виданням «The Fundamental Values of Academic Integrity» URL: <https://saiup.org.ua/resursy/fundamentalni-tsinnosti-akademichnoyi-dobrochesnosti-ukrayinskyj-pereklad/> (дата звернення 25.11.2019).

Баличева В. М.

вчитель російської мови та зарубіжної літератури
КЗ СЗШ № 44 м. Кам'янського

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-ЦІНІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

Поняття «виховання» в педагогічній літературі застосовується в широкому тавузькому значенні. Виховання в широкому значенні трактується як освіта, навчання, процес формування особистості й підготовки її до активної участі у виробничому, суспільному та культурному житті.

У філософському розумінні моральне виховання – це «виховна діяльність школи і сім'ї, що має на меті формування стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок, звичок поведінки на основі засвоєння ідеалів, норм і принципів моралі, участь у практичній діяльності [7, с. 27].

Аналіз педагогічної теорії і практики дає змогу визначити, що важливу роль у духовно-моральному вихованні дитини відіграє сім'я. Позитивний вплив на особистість дитини полягає тому, що ніхто, крім самих близьких для неї в сім'їлюдей - матері, батька, бабусі, дідуся, брата, сестри, не відноситься до дитини краще, не любить її так і не піклується стільки про неї. Але жоден інший соціальний інститут не може потенційно нанести стільки шкоди в вихованні ді-